

Apotheek Haagse Ziekenhuizen
Samen voor betere farmaceutische zorg

JAARSTUKKEN 2023

STICHTING APOTHEEK HAAGSE ZIEKENHUIZEN

Den Haag, 10 april 2024

Inhoud

1.	Bestuursverslag.....	3
2.	De geconsolideerde jaarrekening	12
2.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2023	13
2.2	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2023	14
2.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	15
2.4	Geconsolideerd overzicht totaal resultaat	16
2.5	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2023	17
2.6	Toelichting op de geconsolideerde balans	26
2.7	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	34
3.	De enkelvoudige jaarrekening.....	40
	Ondertekening door bestuurders en toezichhouders	47
4.	Overige gegevens	48
4.1	Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming.....	49
4.2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	50

1. Bestuursverslag

Verslag Raad van Bestuur

Het jaar 2023 stond in het teken van het uitwerken en implementeren van de duurzame strategische koers gericht op groei met een concreet executieplan en de professionalisering van de accountmanagement functie.

In 2023 heeft AHZ de gedefinieerde veranderopgaves uit het executieplan van de groeistrategie uitgewerkt. Het betrof onderstaande veranderopgaves.

- Integrale klantbenadering
- Portfolio optimalisatie
- Optimale digitale infrastructuur
- Fabrikantenvergunning
- Productontwikkeling
- Capabilities en resources

Deze uitwerking heeft voor een aantal veranderopgaves geleid tot concrete keuzes zoals bij de portfolio optimalisatie, waar een rationalisatie van de product portfolio is doorgevoerd. Voor het komend jaar zal verder gewerkt worden aan een uitbreiding van een rendabele product en diensten portfolio. Voor productontwikkeling heeft dit geleid tot aanpassingen in het proces en de onderlinge afstemming.

Daarnaast zijn binnen een aantal veranderopgaves concrete acties (fabrikantenvergunning) en projectvoorstellen (optimale digitale infrastructuur) opgeleverd met keuzes en een planning voor 2024 in een projectenagenda.

Om de verdere uitwerking van de strategie beter te ondersteunen zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe overlegstructuur. Deze is gericht op het kwalitatief en integraal runnen van het primaire proces (vanuit de keten). Het realiseren van producten en dienstverlening aan bestaande en nieuwe klantgroepen en het bouwen van partnerships. Zorgdragen voor structurele aandacht voor strategische verschuivingen in het zorglandschap maakt hiervan onderdeel uit. Dit heeft geresulteerd in vier nieuwe overlegvormen (tafels), één voor het primaire proces, één voor de klant, één voor vernieuwing en strategie en één voor bedrijfsvoering. Deze overlegvormen zijn inmiddels geïntroduceerd en vervangen het oude MT.

Ook zijn nieuwe afdelingen gestart, de afdeling strategie en innovatie die zorgdraagt voor een continue (her)ijking van de koers van AHZ op de verschuivingen in het zorglandschap. De andere is de afdeling registraties en farmacovigilantie, gericht op het realiseren van productregistraties en het vormen van een kenniscentrum voor farmacovigilantie. De al eerder genoemde verkoopafdeling wordt nu eveneens vormgegeven.

Naast het intensieve traject om samen invulling te geven aan de groeiambitie, is ook in 2023 de going concern niet veronachtzaamd.

Op het gebied van ICT heeft AHZ onder andere een upgrade gedaan van haar ERP systeem naar de public cloud (Azure). Ondanks dat de basisprocessen succesvol zijn gemigreerd naar de laatste versie, zijn er problemen geweest met onze rapportage-omgeving. Met vereende krachten hebben we de impact daarvan voor onze grootste klanten zoveel mogelijk weten te beperken. Een vervolgproject voor het updaten van onze rapportage-omgeving is gepland voor 2024. Tevens is een warehouse management module aan ons ERP toegevoegd wat ons in staat stelt, ondersteund door machine learning, zo optimaal mogelijke keuzes te maken.

Als gevolg van een goed financieel jaar 2023 heeft AHZ ultimo 2023 de nog lopende lange termijn lening volledig afgelost. Tevens is een aanzienlijk deel van de bevoorschotting van Hagaziekenhuis en Haaglanden Medisch Centrum verlaagd.

AHZ heeft het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen (LCG) op haar verzoek ook in 2023 gehuisvest en onder andere (financieel) administratieve en facilitaire diensten geleverd. Deze dienstverlening is eind 2023 afgebouwd, aangezien het LCG haar zetel inmiddels in Utrecht heeft. We vonden het een eer om bij te dragen aan het succes en de relevantie van het LCG, tijdens en na afloop van de pandemie!

Ten behoeve van de Haagse ziekenhuizen heeft AHZ de Covid Crisis Voorraad (CCV) aangeschaft en beheerd.

Het Laboratorium van AHZ heeft in 2023 de omzetgroei uit 2022 doorgezet. De externe omzetgroei was ook in 2023 flink. De bezetting is ook gegroeid om te borgen dat de (farmaceutische) kwaliteit gewaarborgd kan blijven. Om verder invulling te geven aan de groeiambitie is gestart met de uitbreiding van de Laboratorium faciliteiten en ruimte.

De renovatie van het bestaande pand van AHZ is verder aangepakt op het vlak van de ICT infrastructuur. Bij de uitbreiding van het Laboratorium is tegen een probleem aangelopen wat betreft de luchtbehandeling. Inmiddels is dat opgelost en kan de uitbreiding in 2024 worden gestart. Door een schaarste aan benodigde apparatuur en verbouwcapaciteit zal deze uitbreiding langer in beslag nemen en duurder uitvallen dan initieel verwacht.

AHZ heeft in 2023 het bestaande pand verduurzaamd door onder andere vervanging van het gevelglas en folie. Het onderzoek naar het plaatsen van zonnepanelen heeft geresulteerd in een te groot risico op brandgevaar, waardoor deze niet zullen worden geplaatst.

Ondanks dat AHZ als stichting niet gehouden is aan de nieuwe CSRD richtlijn, heeft AHZ wel een duurzaamheidsambitie, tot uiting komend in het ondertekenen van de green deal.

Als één van de grootste ziekenhuisapothekorganisaties in Nederland richt AHZ zich zowel regionaal (regio Haaglanden) als landelijk (productie, laboratorium) op de levering van specialistisch-farmaceutische dienstverlening aan (intramurale) instellingen.

De operationele activiteiten van AHZ bestaan voornamelijk uit:

- de inkoop, opslag en het afleveren van geneesmiddelen aan de aangesloten instellingen en andere (ziekenhuis)apotheken;
- het bereiden (produceren) respectievelijk het voor toediening gereed maken van geneesmiddelen voor de aangesloten instellingen en andere (ziekenhuis)apotheken in Nederland;
- het doen van klinisch-farmaceutisch en klinisch toxicologisch onderzoek voor de aangesloten instellingen en andere (ziekenhuis)apotheken in Nederland;
- het verrichten van farmaceutisch microbiologisch onderzoek voor de aangesloten instellingen en andere (ziekenhuis)apotheken in Nederland;
- het uitvoeren van de kwaliteitscontrole van op voorraad gemaakte geneesmiddelen;
- de levering van geproduceerde geneesmiddelen aan de aangesloten instellingen en andere (ziekenhuis)apotheken in Nederland, alsmede aan privéklinieken;
- het leveren van bijdragen aan de opleiding tot ziekenhuisapotheker;

De levering van geregistreerde geneesmiddelen wordt binnen het AHZ-netwerk uitgevoerd door de groothandel Farmaservice Haagse Ziekenhuizen (FHZ), een 100%-dochter van AHZ, inmiddels ook gevestigd aan de Charlotte Jacobsaan te Den Haag. FHZ beschikt over een groothandelsvergunning en Opiumwetvergunning. In 2015 is het GDP-certificaat (Good Distribution Practice) verkregen. Naast de groothandelsactiviteiten worden ten behoeve van de apothekfunctie van AHZ logistieke activiteiten geleverd.

Uitgangspunten van de verslaggeving

Deze geconsolideerde jaarrekening 2023 heeft betrekking op de stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen, een samenwerkingsverband van instellingen voor gezondheidszorg in Den Haag en omstreken.

Het boekjaar 2023 is het kalenderjaar 2023.

De verantwoording in dit document is concernbreed. In 2013 is Farmaservice Haagse Ziekenhuizen BV opgericht als 100% dochter. De activiteiten binnen de BV zijn gestart in 2014. Er is sprake van een bestuurlijke eenheid. Er is door de stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen een 403-verklaring afgegeven en de enkelvoudige jaarrekening van AHZ is weergegeven in hoofdstuk 3.

Profiel van de organisatie

Algemene identificatiegegevens

Naam verslaggevende rechtspersoon	Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen
Adres	Charlotte Jacobslaan 70
Postcode	2545 AB
Plaats	Den Haag
Telefoonnummer	070 – 3217217
Identificatienummer Kamer van Koophandel	41159788
Internetsite	www.ahz.nl

De Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen is een samenwerkingsverband van 2 instellingen (5 locaties) in de regio Haaglanden, betreffende twee topklinische ziekenhuizen, op het gebied van de intramurale specialistisch-farmaceutische zorg. AHZ heeft met de deelnemende instellingen een overeenkomst afgesloten voor de farmaceutische dienstverlening.

De Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen is statutair gevestigd te Den Haag en exploiteert te Den Haag een ziekenhuisapothek met de naam Apotheek Haagse Ziekenhuizen (AHZ). Het verzorgingsgebied beslaat onder meer de gemeenten Den Haag, Zoetermeer en Leidschendam-Voorburg.

FHZ is statutair gevestigd te Den Haag en heeft als doel het verrichten van groothandelsactiviteiten in de zin van de Geneesmiddelenwet, ten behoeve van Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen.

Governance

De bestuursstructuur van de Stichting AHZ bestaat uit een Raad van Bestuur en een Raad van Toezicht.

De Stichting AHZ had een WTZi-erkenning, maar kwalificeert zich niet voor de opvolgende wet de Wtza. AHZ gedraagt zich in overleg met de Raad van Toezicht wel naar de WNT.

De Raad van Bestuur bestuurt de Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen en draagt de eindverantwoordelijkheid voor het beleid van AHZ.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht wordt gevormd door leden van de Raden van Bestuur van de twee aangesloten algemene ziekenhuizen, aangevuld met een onafhankelijk voorzitter die, conform de statuten, is voorgedragen door de leden van de Raad van Toezicht. Eind 2023 is de samenstelling van de Raad van Toezicht als volgt:

<i>Naam</i>	<i>Bestuursfunctie</i>	<i>Maatschappelijke functie</i>
Dhr. C.J. Vrolijk	Voorzitter	
Dhr. J. Turkesteen,	Lid, op voordracht van HagaZiekenhuis	CFO Raad van Bestuur Haga Ziekenhuis a.i.
Dhr. M. Wiesenekker	Lid, op voordracht van Haaglanden Medisch Centrum	Financieel bestuurder HMC

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden. Voor de bezoldiging van de voorzitter wordt verwezen naar paragraaf 2.7.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur (RvB) bestond in 2023 uit 1 lid. De leden van de Raad van Bestuur worden benoemd door de Raad van Toezicht. Met ingang van 6 mei 2019 is de heer drs. R. Jonkers benoemd als RvB van AHZ.

Deelnemersraad

Naast de Raad van Toezicht kent de Stichting AHZ statutair een Deelnemersraad die tot taak heeft het adviseren van de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur op het gebied van de geneesmiddel-voorziening. Deze Deelnemersraad bestaat uit vertegenwoordigers van alle aangesloten instellingen van de Apotheek en is in het verslagjaar niet bijeen geweest. Een lid van de Raad van Bestuur is voorzitter van de Deelnemersraad.

Ondernemingsraad

Op grond van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) is er een Ondernemingsraad die eind 2023 uit vijf personen bestaat. Periodiek heeft de Ondernemingsraad overleg met de Raad van Bestuur.

Management Team

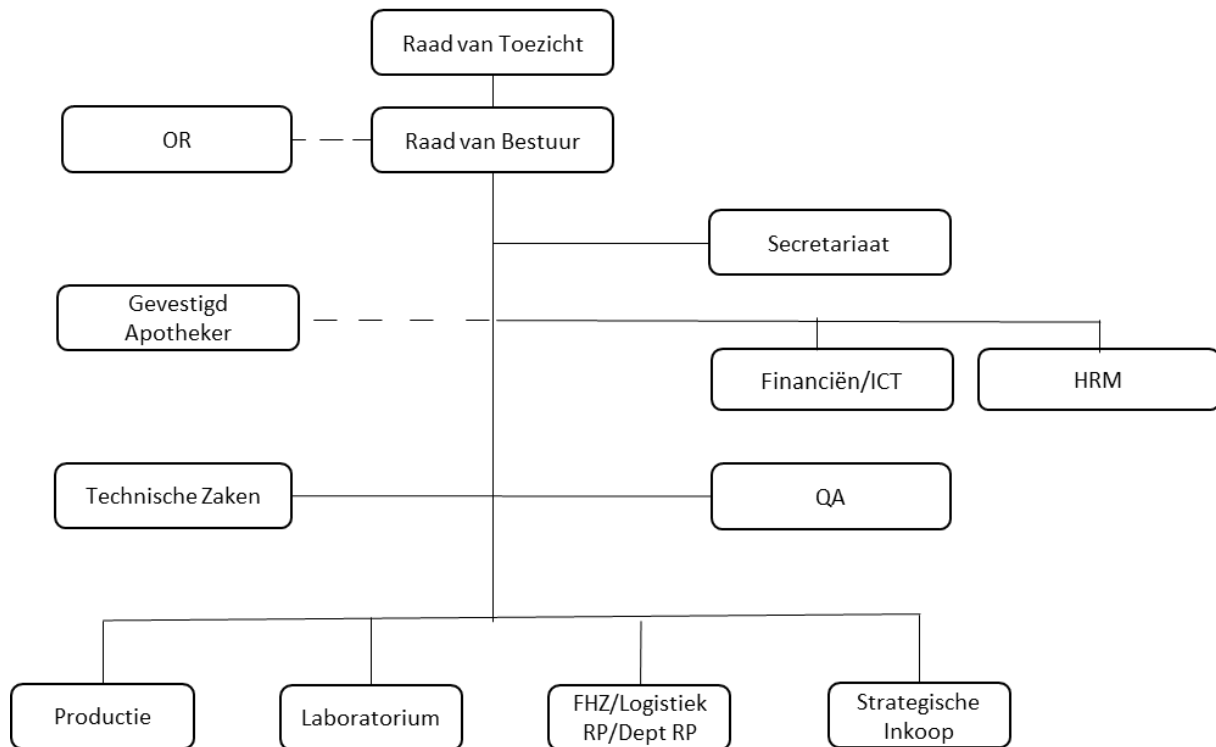
In het Management Team hebben, naast de RvB, de gevestigd apotheker, het hoofd afdeling Productie, de CFO, het hoofd van het Laboratorium, het hoofd Logistiek, het hoofd QA, de bestuurssecretaris en de P&O adviseur zitting. Binnen het MT worden met name beleidsmatige en organisatorische onderwerpen en ontwikkelingen besproken. Het Management Team vergadert één keer per twee weken. De Bestuurder zit de vergadering voor.

Vanaf 2024 is er een nieuwe overlegstructuur geïntroduceerd die het MT vervangt, zoals benoemd op pagina 1. Deze overlegstructuur is gericht op het kwalitatief en integraal runnen van het primaire proces (vanuit de keten).

Organisatiestructuur AHZ

Organisatieschema per 31 december 2023:

Organisatiestructuur AHZ

Aangesloten Instellingen, personeel en opbrengsten

In onderstaand overzicht zijn de gegevens betreffende capaciteit, personeel en opbrengsten samengevat:

Kerngegevens	Aantal/bedrag
Aantal aangesloten rechtspersonen:	
- algemene ziekenhuizen	2
Personeel	
- aantal personeelsleden op 31 december 2023	114
- aantal FTE personeelsleden op 31 december 2023	93
Bedrijfsopbrengsten	
- totaal bedrijfsopbrengsten in verslagjaar	120.2 miljoen euro
- omzet geneesmiddelen	111,0 miljoen euro
Bedrijfsresultaat	
- Resultaat voor belastingen / Ebt	4,8 miljoen euro

Wettelijk kader

In de Geneesmiddelenwet van 2007 staan geen bepalingen over de aflevering van geneesmiddelen in zorginstellingen. De instellingen zijn - binnen de kwaliteitseisen die de wet stelt - zelf verantwoordelijk voor de invulling van de apotheekvoorziening.

AHZ beschikt over een GMP-z verklaring voor haar productiefaciliteit waar geneesmiddelen worden geproduceerd die niet in de markt verkrijgbaar zijn. Aan een groot aantal ziekenhuizen, verspreid over heel Nederland, worden op aanvraag één of meer van deze preparaten geleverd.

Het laboratorium is geaccrediteerd volgens ISO15189 en verricht bepalingen voor de aangesloten ziekenhuizen en eveneens analyses voor andere ziekenhuislaboratoria, verspreid over het hele land.

FHZ beschikt over een groothandelsvergunning.

De Stichting AHZ heeft een vrijstelling van omzetbelasting voor de leveringen van farmaceutische dienstverlening. Over de levering van geneesmiddelen wordt wel omzetbelasting berekend. Bij levering aan derden is eveneens omzetbelasting verschuldigd, tenzij het om vrijgestelde prestaties gaat zoals laboratoriumonderzoek in het kader van patiëntenzorg.

In het kader van de Vennootschapsbelasting is de Stichting AHZ voor al haar activiteiten belastingplichtig. Dit op grond van een uitspraak van het Gerechtshof (afdeling Belastingkamer) te Den Haag van 11 mei 2004.

Ambitie AHZ

Ambitie:

- Het kwalitatief (op het hoogste niveau) en integraal (vanuit de keten) runnen van het primaire proces, zodat we voldoen aan vereisten van GMP en GDP.
- Het realiseren van dienstverlening aan en samenwerking met bestaande en nieuwe klantgroepen en het bouwen aan partnerships met aangrenzende organisaties.
- Structurele aandacht voor strategische verschuivingen in het zorglandschap en het (her)ijken van de koers van AHZ.

Personeelsbeleid

Apotheek Haagse Ziekenhuizen volgt de CAO-ziekenhuizen en de daarin neergelegde regelingen.

Het aantal medewerkers op 31 december 2023 is 114. Omgerekend naar een volledige werkweek (36 uur) gaat het op die datum om 93 fulltimers.

Er zijn 25 medewerkers uit dienst gegaan. Het aantal parttimers aan het einde van het jaar bedraagt 42 (37%) en het betreft in overwegende mate vrouwen. Het aandeel vrouwen in het totale personeelsbestand van AHZ is 54%.

De gemiddelde leeftijd van het personeel is 45 jaar. 37 medewerkers (32%) waren 55 jaar of ouder. In 2023 zijn 19 medewerkers in dienst getreden.

AHZ stelt jaarlijks een opleidingsplan vast voor haar medewerkers. In 2023 is wederom aan een aantal cursussen deelgenomen. De kosten van vorming en opleiding bedragen € 122.000. De apothekers van AHZ leveren een bijdrage aan de postacademische cursussen (PUOZ) voor de geregistreerde ziekenhuisapothekers en de apothekers in opleiding tot ziekenhuisapotheker.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de gemiddelde personele bezetting (in fte, exclusief vakantiemedewerkers en stagiaires) in de periode 2021-2023 weergegeven.

	2021	2022	2023
Gemiddeld aantal Fte	108	106,6	103,4
Aantal personeelsleden 31 december	118	120	114
Gemiddelde leeftijd	44	41	45
Personeelsverloop	37%	33%	22%
Ziekteverzuim (excl. zwangerschap)	7,4%	8,2%	5,2%

Het ziekteverzuim (incl. zwangerschapsverlof) is licht gedaald en bedraagt over 2023 5,57% (2022: 8,42%). Exclusief zwangerschapsverlof is het percentage sterker gedaald en bedraagt het ziekteverzuim 5,23% (2022: 8,17%). De frequentie van het verzuim is gedaald ten opzichte van 2022; 1,45 keer per medewerker, tegenover 1,7 keer in 2022. In 2023 heeft AHZ gebruik gemaakt van arbodienst "De Arbodienst". In het verslagjaar zijn geen medewerkers in de WIA ingestroomd. In enkele gevallen is door middel van begeleiding door de arbodienst en/of het bedrijfsmaatschappelijk werk de re-integratie van zieke medewerkers bevorderd.

Financieel beleid

Financieel resultaat 2023

De omzet is in 2023 gestegen naar € 120,2 mln. (2022: € 111,1 mln). Over 2023 is sprake van een positief resultaat vóór belastingen van € 4,8 mln. (2022: € 3,3 mln). De Vennootschapsbelasting over 2023 bedraagt € 1,2 mln. zodat een bedrag resteert na belastingen van € 3,5 mln. Dit is conform het voorgenomen besluit toegevoegd aan het eigen vermogen.

Tariefstructuur

De tariefstructuur is in de Overeenkomsten van Opdracht vastgelegd. Een aantal activiteiten zoals het (door)leveren van geneesmiddelen en het leveren van laboratoriumdiensten vindt tegen kostprijzen plaats. Daarnaast wordt een overeengekomen vast bedrag betaald voor de centrale activiteiten en faciliteiten van AHZ. Tenslotte worden de eigen bereide geneesmiddelen tegen marktconforme tarieven geleverd. De levering van handelsgeneesmiddelen aan derden (niet de aangesloten ziekenhuizen) wordt tegen marktconforme tarieven gefactureerd.

BTW-regime

Voor de farmaceutische dienstverlening aan de aangesloten ziekenhuizen blijft de koepelvrijstelling gelden onder de voorwaarde dat de dienstverlening tegen kostprijs wordt gefactureerd. Laboratoriumbepalingen zijn bij wet vrijgesteld.

Bevoorschotting

Sinds 2008 verstrekken de ziekenhuizen gezamenlijk een voorschot aan AHZ van de geneesmiddelomzet van één maand. Voor het verslagjaar gaat het om een bedrag van bijna € 5,1 mln., waarvan eind december € 2,1 mln. is afgelost. Over het verstrekte voorschot wordt een rentevergoeding gegeven. De bevoorschotting en de rentebetaling is formeel in een overeenkomst AHZ – ziekenhuis vastgelegd.

Investerings

De kapitaalslasten zijn onderdeel van de tarieven van AHZ en daarmee ligt het financiële risico voor de investeringen volledig bij AHZ. Jaarlijks wordt een investeringsbudget vastgesteld voor installaties, apparatuur en automatisering. Er is in 2023 voor een bedrag van € 1.044.000 geïnvesteerd in apparatuur, inrichting en automatisering. Voor de renovatie is € 490.000 geïnvesteerd.

Financiële positie

De tarieven die AHZ hanteert voor de levering van de geneesmiddelen en voor de farmaceutische diensten zijn gebaseerd op de kostprijs van deze producten en diensten.

De nieuwbouw en renovatie brengen voor AHZ een forse investering met zich mee waarvoor externe financiering nodig is.

Met ingang van 24 februari 2021 heeft AHZ een nieuwe kredietovereenkomst gesloten met de Rabobank met een looptijd van vijf jaar. De financiering van in totaal € 15 miljoen bestond uit een lening van € 4 miljoen (in vijf jaar af te lossen) en een lening van € 1 miljoen, alsmede uit een rekening courant faciliteit van € 10 miljoen. In 2022 is een extra aflossing gedaan van € 1,5 mln. Hiermee is de lening van € 1 mln. volledig afgelost. Tevens is de rekening courant faciliteit verlaagd naar € 8 miljoen. Eind 2023 is het restant van de lening van € 4 miljoen (ad € 1,2 miljoen) volledig afgelost. Hiermee zijn de langlopende leningen volledig afgelost en resteert de rekening courant faciliteit van € 8 miljoen.

In de kredietovereenkomst is een financieel convenant met de total net debt/EBITDA ratio overeengekomen. Deze ratio mag maximaal 2,25 bedragen en wordt elk boekjaar getoetst. Ultimo 2023 bedraagt deze ratio -/- 0,26. Vanwege het volledig aflossen van de langlopende leningen heeft de Rabobank de netdebt/Ebitda ratio per 1 februari 2024 vrijgegeven.

Voor de huidige activiteiten, de (ver)nieuwbouw inbegrepen, is geen aanvullende financiering of liquiditeit noodzakelijk bovenop de reeds aanwezige financiering. Op de balansdatum is op de rekening courant faciliteit sprake van een positief banksaldo van € 1,7 miljoen.

Op balansdatum bedraagt de solvabiliteitsratio 57% en de liquiditeitsratio 1,4.

Er zijn op balansdatum geen afgeleide financiële instrumenten aanwezig binnen AHZ.

Risico's

AHZ beschikt over een intern risico-managementproces, welke ook regelmatig onderwerp van bespreking is met de Raad van Toezicht. Dit naast de reeds bestaande en uitgebreide operationele/farmaceutische risicoanalyses en management. Hiermee worden de belangrijkste strategische, financiële en juridische risico's onderkend en worden er, indien noodzakelijk en mogelijk, maatregelen voor getroffen. Wat betreft risico's op het gebied van financiële verslaggeving laat AHZ zich adviseren door haar huisaccountant ABAB.

Het risico-managementproces voor het operationele/farmaceutische proces bevat onder andere periodieke management reviews die integraal onderdeel uitmaken van de management control cyclus. Voor 2021 heeft de huisaccountant ABAB in afstemming met de Raad van Toezicht specifiek onderzoek gedaan naar fraude risico's binnen AHZ. Dit heeft geleid tot een rapportage aan de Raad van Toezicht en het nemen van passende beheersmaatregelen.

Aangezien AHZ zich vooral op de Nederlandse markt richt, heeft de oorlog in Oekraïne nagenoeg geen impact op de activiteiten en het financiële resultaat van AHZ.

AHZ richtte haar strategie vooral op twee van haar grootste klanten. Daarnaast richt AHZ haar strategie nadrukkelijk ook op andere klanten. Met de geformuleerde groeistrategie wordt dit verder versterkt. In 2023 is gestart met de professionalisering van de accountmanagementfunctie, wat voor bepaalde segmenten al tot groei heeft geleid.

AHZ is voor de korte termijn voor de verkoop nog steeds voor het grootste deel afhankelijk van haar twee grootste klanten. Hagaziekenhuis en Haaglanden Medisch Centrum hebben beide pro forma de Overeenkomst van Opdracht opgezegd. De intentie is om in de komende drie jaar (dat de huidige overeenkomst nog geldt) te komen tot een herijking van de dienstverlening en dit te vertalen naar een nieuwe Overeenkomst van Opdracht met onderliggende SLA. Dit proces ziet AHZ als kans om maximaal te focussen en aan te sluiten op hun klantwensen.

De commerciële groothandelsactiviteiten maken een groot deel uit van het financiële resultaat van AHZ. Voor deze activiteiten zijn geen langjarige contracten met gegarandeerde afnames afgesloten. Hierdoor zal de omvang van deze activiteiten minder stabiel zijn dan de producten en dienstenlevering aan haar grootste klanten. Door het afsluiten van marktconforme inkoopcondities en gebruik te maken van specifieke kansen, alsmede door een verbreding van het huidige productassortiment, zullen deze activiteiten ook in de toekomst positief bijdragen aan het AHZ resultaat.

Voor 2024 zal een belangrijk deel van de aandacht blijven uitgaan naar het vergroten van de bezettingsgraad van en het rendabel exploiteren van de nieuwbouwfaciliteit. In de begroting van 2024 is een specifieke groeiambitie opgenomen voor bepaalde productmarktcombinaties. Dit vormt de uitdaging voor de verkoop en accountmanagementfunctie en productontwikkeling. Het management

heeft zich gecommitteerd aan de uitvoering van de groeistrategie en verwacht door de groei de bezettingsgraad van de nieuwbouwfaciliteit substantieel te kunnen verbeteren. Om de groei van de laboratoriumbepalingen te kunnen blijven vasthouden wordt er geïnvesteerd in de uitbreiding van de Laboratoriumfaciliteiten.

Met de investering in de ICT infrastructuur in haar pand, met de inrichting van een Main Equipment Room (MER) en Satellite Equipment Room (SER) per verdieping, is de betrouwbaarheid van de ICT infrastructuur verder vergroot.

MVO en Gedragscode

AHZ is bekend met de principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen en heeft hier aandacht voor. Belangrijk aspect hierin is en blijft het scheiden en op een duurzame wijze laten verwerken van de afvalstromen en het reduceren van spillage.

Er is, begin 2015, een specifieke gedragscode voor AHZ geformuleerd. Uiteraard handelen de diverse professionals binnen AHZ, zoals de apothekers, naar de gedragscode van hun beroepsgroep. In 2023 is een klokkenluidersregeling vastgesteld en gecommuniceerd binnen de organisatie.

Toekomstige ontwikkelingen

Inmiddels zijn door de Nederlandse regering de laatste Corona maatregelen afgeschaft. Voor AHZ, als toeleverancier en dienstverlener voor de ziekenhuizen in de regio Haaglanden, blijft gelden dat zij de ziekenhuizen blijft ondersteunen op het moment dat er nieuwe oplevingen van het virus komen. Tevens beheert zij de Covid Crisis Voorraad voor deze ziekenhuizen en blijft zij dit doen op verzoek van de minister.

Financieel gezien was de impact van Corona voor AHZ laag.

De rol die AHZ in 2020 tot en met 2023 heeft gespeeld bij het ondersteunen van het LCG is inmiddels afgebouwd, daar het LCG haar zetel inmiddels in Utrecht heeft.

AHZ zal op basis van de uitvoering van de groeistrategie verder investeren in onderzoek en ontwikkeling om nieuwe en verbeterde producten te bereiden die passen in het zorgproces van de ziekenhuizen en klinieken. Voor 2024 is voor een bepaalde productmarktcombinatie een specifieke groeiambitie vastgesteld. Tevens zal op basis van trends in het zorglandschap ingespeeld worden op kansen die daaruit voortkomen. Hiertoe zal in 2024 verder worden ingezet op verkoop en accountmanagement en productontwikkeling, waarmee AHZ meer naar buiten zal treden. Een uitbreiding van het productportfolio blijft een belangrijk speerpunt. Hiermee wordt invulling gegeven aan de groei bij bestaande en nieuwe klanten en groei dichtbij de huidige producten en diensten. Daarnaast zal onderzocht worden hoe AHZ met een geïntegreerde propositie van productie, laboratorium en groothandel verdere groei in huidige en nieuwe klantsegmenten kan neerzetten. Dit zal verder worden gestimuleerd door de introductie van een nieuwe overlegstructuur, die gericht is op horizontale multidisciplinaire samenwerking.

Ook het verder afstemmen van de groothandelsactiviteiten en de laboratorium activiteiten op de wensen en behoeften van de eigen ziekenhuizen zal een belangrijk speerpunt zijn voor 2024. Om de groeiambitie van het laboratorium te ondersteunen, zal in 2024 een groot deel van de verbouwing voor de vernieuwing en uitbreiding van het laboratorium worden gerealiseerd.

Verder zal AHZ werken aan het vernieuwen van haar website en de bestaande functionaliteit van een klantenportaal en webshop vernieuwen.

drs. R. Jonkers
Raad van Bestuur

10 april 2024

2. De geconsolideerde jaarrekening

2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023

(zie voor de toelichting de verwijzing naar referenties)

Na voorstel resultaatbestemming

Activa	<i>ref.</i>	<u>31-12-2023</u> EUR	<u>31-12-2022</u> EUR
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	255.328	180.603
Materiële vaste activa	2	14.857.683	14.596.758
Totaal vaste activa		15.113.011	14.777.361
Vlottende activa			
Vorraden	3	5.431.615	5.463.767
Vorderingen	4	18.130.774	14.029.167
Liquide middelen	5	1.665.703	4.550.457
Totaal vlottende activa		25.228.092	24.043.391
Totaal		<u>40.341.103</u>	<u>38.820.752</u>
Passiva	<i>ref.</i>	<u>31-12-2023</u> EUR	<u>31-12-2022</u> EUR
Groepsvermogen			
Eigen vermogen	6	20.495.194	16.952.639
Vorzieningen	7	301.357	281.955
Langlopende schulden	8	0	1.194.800
Kortlopende schulden	9	19.544.552	20.391.358
Totaal		<u>40.341.103</u>	<u>38.820.752</u>

De balans wijkt op onderdelen af van het voorgeschreven model volgens het Besluit Modellen Jaarrekening. De presentatie van de balans is een mengvorm van model A (voor wat betreft de pagina presentatie) en model D (voor wat betreft de volgorde van de presentatie).

2.2 Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2023

(zie voor de toelichting de verwijzing naar referenties)

		<u>2023</u>	<u>2022</u>
	<i>ref.</i>	EUR	EUR
Netto Omzet	10	118.713.618	110.886.821
Overige bedrijfsopbrengsten	11	1.535.375	234.399
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>120.248.993</u>	<u>111.121.220</u>
Kosten grond- en hulpstoffen, inkoop geneesmiddelen en kostprijs omzet	12	100.419.176	94.324.037
Lonen en salarissen	13	7.819.105	7.480.680
Sociale lasten en pensioenlasten	14	1.452.340	1.395.535
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste	15	1.336.967	1.238.321
Overige bedrijfskosten	16	4.184.222	3.221.072
Som der bedrijfslasten		<u>115.211.810</u>	<u>107.659.645</u>
Bedrijfsresultaat		5.037.183	3.461.575
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	17	0	5.347
Rentelasten en soortgelijke kosten	18	258.661	131.806
Resultaat vóór belasting		<u>4.778.522</u>	<u>3.335.116</u>
belastingen	19	1.235.967	860.335
Resultaat ná belastingen		<u><u>3.542.555</u></u>	<u><u>2.474.781</u></u>

2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023

	2023		2022	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Bedrijfsresultaat	5.037.183		3.461.575	
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	1.336.967		1.238.321	
- mutaties voorzieningen	19.402		-89.908	
- mutaties werkkapitaal:				
voorraden	32.152		-873.882	
vorderingen	-4.101.607		-1.698.872	
kortlopende schulden	-168.221		-549.318	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.155.876		1.487.916	
Ontvangen intrest			5.347	
Betaalde intrest	-258.661		-134.940	
Betaalde VPB	-1.100.952		-708.173	
	-1.359.613		-837.766	
Kasstroom uit operationele activiteiten	796.263		650.150	
Investeringen in:				
Immateriële vaste activa	-168.300			
Materiële vaste activa	-1.365.600		-1.267.022	
Investeringen in bedrijfsactiva in uitvoering	-139.337		-240.047	
Desinvestering in:				
Bedrijfsactiva in uitvoering				
Immateriële vaste activa				
Materiële vaste activa	620		566	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.672.617		-1.506.503	
Nieuw opgenomen langlopende leningleningen				
Aflossing langlopende lening	-2.008.400		-2.313.600	
Aflossing kortlopende lening				
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-2.008.400		-2.313.600	
Mutatie geldmiddelen	-2.884.754		-3.169.953	
Mutatie liquide middelen	-2.884.754		-3.169.953	

2.4 Geconsolideerd overzicht totaal resultaat

Dit ziet er als volgt uit:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Resultaat ná belasting	3.542.555	2.474.781
Totaal aan rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	0	0
Totaalresultaat van de rechtspersoon	<u>3.542.555</u>	<u>2.474.781</u>

2.5 Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2023

Algemeen

Verslaggevende entiteit

De onderneming, gevestigd te Den Haag, Charlotte Jacobslaan 70, is een stichting, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer S41159788.

De voornaamste activiteiten van de stichting bestaan uit:

- de inkoop en het afleveren van geneesmiddelen aan de bij het samenwerkingsverband aangesloten instellingen
- het bereiden respectievelijk het voor toedieningsgereed maken van geneesmiddelen
- het doen van klinisch-farmaceutisch en klinisch toxicologisch onderzoek
- het verrichten van farmaceutisch microbiologisch onderzoek
- het doen van de kwaliteitscontrole van op voorraad gemaakte geneesmiddelen
- de levering van geproduceerde geneesmiddelen aan de aangesloten instellingen en aan andere ziekenhuisapotheken in Nederland
- het leveren van bijdragen aan de opleiding tot ziekenhuisapotheker

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de onderneming als de geconsolideerde maatschappijen van de onderneming.

Herrubricering en als gevolg hiervan aanpassing vergelijkende cijfers

De kosten van onderzoeksfuncties, overige medische verbruiksmiddelen en afboeking voorraden zijn in voorgaande jaarrekeningen verantwoord onder "16. Overige bedrijfskosten". Vanaf dit verslagjaar worden deze verantwoord als kostprijsverhogende kosten onder "12. Kosten grond- en hulpstoffen, inkoop geneesmiddelen en kostprijs omzet".

Fouterstel inkoopbonussen

Met ingang van dit verslagjaar worden de inkoopkortingen op geneesmiddelen, die direct worden doorbetaald aan de deelnemers, verwerkt in de netto omzet én de kosten van inkoop van geneesmiddelen.

De vergelijkende cijfers over 2022 zijn dienovereenkomstig aangepast. Het resultaat na belasting over 2022 is ten gevolge hiervan niet veranderd. Hetzelfde geldt voor het eigen vermogen per 31 december 2022.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening van de onderneming is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk wetboek en de richtlijnen door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de grondslagen. Een en ander met inachtneming van de regelgeving vastgelegd in RJ630.

Continuïteit

Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen heeft op 15 februari 2021 een kredietovereenkomst voor onbepaalde tijd met de Rabobank afgesloten.

De solvabiliteit van AHZ is de afgelopen jaren sterk toegenomen tot inmiddels boven 50% en de verwachting is dat deze verder verbetert.

Mede op grond hiervan, en vanwege de invoering van de uitgewerkte groeistrategie is bij de waardering en de resultaatbepaling uitgegaan van grondslagen die zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de onderneming.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatsbepaling

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit, wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Indien is afgerond op een duizendtal dan is financiële informatie in Euro's afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de Raad van Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De voorzieningen vereisen schattingen en veronderstellingen en zijn naar mening van de Raad van Bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd.

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

Ultimo 2023 heeft Stichting AHZ één groepsmaatschappij, namelijk FHZ B.V. (100%). Deze groepsmaatschappij is in 2013 opgericht en heeft haar activiteiten in 2014 gestart. De groepsmaatschappij wordt met ingang van boekjaar 2014 geconsolideerd. Groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop overheersende zeggenschap over de groepsmaatschappij is verkregen.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden bij de eerste verwerking gewaardeerd in de functionele valuta door omrekening tegen de contante wisselkoers die geldt op de datum van de transactie tussen de functionele valuta en de vreemde valuta's.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), verstrekte leningen en overige vorderingen, overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden, na eerste opname, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden, na eerste opname, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bijzondere waardevermindering financiële vaste activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de

waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De onderneming maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

In financiële en niet-financiële contracten zijn geen afspraken gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten.

verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van alle individueel significante vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen en beleggingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan maar nog niet is vastgesteld. Van individueel niet significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief.

Bijzondere waardeverminderingverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Vaste activa

Immateriële en materiële vaste activa worden in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële-, materiële- en vooruitbetalingen op vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op erfpachtrecht en op onderhanden vaste activa wordt niet afgeschreven.

Voor een nadere detaillering van de afschrijvingspercentages wordt verwezen naar de toelichting.

Kosten van groot onderhoud worden in het jaar van uitvoering opgenomen in de materiële vaste activa.

Bijzondere waardevermindering vaste activa

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorraden

Grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde en is gebaseerd op FIFO basis.

Gereed product wordt gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs omvattende de aanschafkosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Voorts wordt een deel van de indirecte fabricagekosten en de rente op schulden over het tijdvak van vervaardiging aan de vervaardigingsprijs toegerekend.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Bij de waardering wordt rekening gehouden met incurante voorraden.

Vorderingen en schulden

Voor de waarderinggrondslagen van de vorderingen en schulden wordt verwezen naar "Financiële instrumenten"; met mogelijke oninbaarheid van vorderingen is rekening gehouden.

Het nog te verrekenen bedrag aan openstaande verlofaanspraken is vastgesteld door per medewerker het restant aan verlofaanspraken en niet opgenomen PLB-uren op balansdatum te vermenigvuldigen met het betreffende uurloon in december, vermeerderd met sociale lasten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

De grondslagen van de voorzieningen worden in de toelichting op de geconsolideerde balans verder uitgeschreven.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten

De opbrengsten bestaan voornamelijk uit de levering van geneesmiddelen en uit de verrichte farmaceutische dienstverlening.

De omzet aan geneesmiddelen wordt toegerekend aan de periode waarin de levering heeft plaatsgevonden. Deze wordt verantwoord als netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van retouren en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet verantwoord en bestaan uit verrichte farmaceutische dienstverlening die op basis van de werkelijke inzet wordt doorberekend.

Kosten van grond- en hulpstoffen en inkoop kosten van geneesmiddelen

De kosten van grond- en hulpstoffen houden verband met de eigen gefabriceerde medicijnen. De inkoop kosten van geneesmiddelen worden gevormd door de inkoopwaarde van de verkochte geneesmiddelen.

Personeelsbeloningen

De beloning van het personeel vindt plaats op grond van de CAO Ziekenhuizen 2023-2025.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op

de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Voor arbeidsongeschiktheidsrisico's die zijn verzekerd wordt een voorziening getroffen voor het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremie dat rechtstreeks toe te rekenen is aan het individuele schadeverleden van de vennootschap. Indien geen betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van het in de toekomst te betalen deel van de verzekeringspremies dat rechtstreeks is toe te rekenen aan het individuele schadeverleden van de rechtspersoon wordt geen voorziening opgenomen.

Nederlandse pensioenregeling

De medewerkers hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Indexatie (aanpassing voor prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van de pensioenuitvoerder daartoe ruimte laten en de pensioenuitvoerder daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij de pensioenuitvoerder daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad: de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de laatste twaalf maanden. Door een gemiddelde te gebruiken, schommelt de dekkingsgraad minder sterk. De beleidsdekkingsgraad (marktwaarde van de beleggingen uitgedrukt in een percentage van de voorziening pensioenverplichtingen volgens de grondslagen van DNB) van het fonds per balansdatum was 112,0%. Het kabinet heeft in de zomer van 2020 met de sociale partners (de werknemers- en werkgeversorganisaties) een pensioenakkoord gesloten. In het nieuwe pensioenstelsel zeggen pensioenfondsen aan hun deelnemers geen pensioenuitkering meer toe. In plaats daarvan staat de pensioenpremie centraal en houden pensioenfondsen voor iedere deelnemer een persoonlijk pensioenvermogen bij. De toegezegde pensioenuitkeringen bepalen daarmee niet meer de hoogte van de verplichtingen van een pensioenfonds. De dekkingsgraad is in het nieuwe stelsel daarom niet meer nodig. Stichting AHZ heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting AHZ heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien op basis van de uitvoeringsovereenkomst met betrekking tot een bedrijfstakpensioenregeling per balansdatum een verplichting bestaat, wordt een voorziening gevormd als het waarschijnlijk is dat de aanwending van een maatregelenpakket, dat nodig is voor het herstel van de per balansdatum bestaande dekkingsgraad, zal leiden tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat.

Indien sprake is van aanpassingen van de per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit toekomstige salarisverhogingen die per balansdatum reeds zijn toegezegd en die voor rekening van de vennootschap komen wordt hiervoor een voorziening gevormd.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De disconteringsvoet vóór belasting geeft de actuele markttrente per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties / rendement op staatleningen weer, de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden worden hierin niet betrokken.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij de pensioenuitvoerder wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd. Ultimo boekjaar zijn er geen tijdelijke verschillen in waardering.

Grondslagen van opstelling kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen (zie pagina 31 voor de geïdentificeerde verbonden partijen) worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

2.6 Toelichting op de geconsolideerde balans

Activa

Vaste activa

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
<u>1. Immateriële vaste activa</u>		
Kosten van software	246.070	180.603
Vooruitbetalingen en bedrijfsactiva in uitvoering	9.258	
	<u>255.328</u>	<u>180.603</u>

	Kosten van software EURO	Vooruitbeta- lingen en bedrijfsactiva in uitvoering EURO	Totaal EURO
Stand per 1 januari 2023:			
■ aanschafprijs	735.414		735.414
■ cumulatieve afschrijvingen	554.811		554.811
■ boekwaarde	<u>180.603</u>	0	<u>180.603</u>
Mutaties in boekwaarde			
■ investeringen	168.300	9.258	177.558
■ desinvesteringen aanschafprijs	20.500		20.500
■ desinvesteringen afschrijving	20.500		20.500
■ afschrijvingen	102.833		102.833
	<u>65.467</u>	9.258	<u>74.725</u>
Stand per 31 december 2023:			
■ aanschafprijs	883.214	9.258	892.472
■ cumulatieve afschrijvingen	637.144	0	637.144
■ boekwaarde	<u>246.070</u>	9.258	<u>255.328</u>

Immateriële activa betreft programmatuur en ontwikkeling automatisering en wordt in 5 jaar volledig afgeschreven. De afschrijving vindt lineair plaats op basis van de aanschafprijs.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
<u>2. Materiële vaste activa</u>		
gebouwen en terreinen	5.376.805	5.157.341
machines en installaties	5.600.632	5.963.368
andere vaste bedrijfsmiddelen	3.510.120	3.236.002
Vooruitbetalingen en bedrijfsactiva in uitvoering	370.126	240.047
	<u>14.857.683</u>	<u>14.596.758</u>

De afschrijving vindt lineair plaats op basis van de aanschafprijs. Afschrijvingspercentages:

- Terreinen/eeuwig durend erfpacht wordt niet op afgeschreven
- Gebouw 30 jaar
- Technische installaties 20 jaar
- Machines, verbouwingen en overige bedrijfsinventaris 10 jaar
- Vervoersmiddelen 5 jaar

	Bedrijfsgebouwen en terreinen EURO	Machines en installaties EURO	Andere vaste bedrijfsmiddelen EURO	Vooruitbetalingen en bedrijfsactiva in uitvoering EURO	Totaal EURO
Stand per 1 januari 2023:					
■ aanschafprijs	9.781.004	7.936.143	7.367.831	240.047	25.325.025
■ cumulatieve afschrijvingen	4.623.663	1.972.775	4.131.829	0	10.728.267
■ boekwaarde	5.157.341	5.963.368	3.236.002	240.047	14.596.758
Mutaties in boekwaarde					
■ investeringen	469.500	20.800	875.300	130.079	1.495.679
■ desinvesteringen aanschafprijs	1.124.339	444.943	7.939		1.577.221
■ desinvesteringen afschrijving	1.124.339	444.943	7.319		1.576.601
■ afschrijvingen	250.036	383.536	600.562		1.234.134
	219.464	-362.736	274.118	130.079	260.925
Stand per 31 december 2023					
■ aanschafprijs	9.126.165	7.512.000	8.235.192	370.126	25.243.483
■ cumulatieve afschrijvingen	3.749.360	1.911.368	4.725.072	0	10.385.800
■ boekwaarde	5.376.805	5.600.632	3.510.120	370.126	14.857.683

Plottende activa

3. Voorraden

	<u>31-12-2023</u> EUR	<u>31-12-2022</u> EUR
voorraad gereed product, handelsgoederen	4.083.983	4.054.574
voorraad bij derden	513.694	568.712
grond- en hulpstoffen, onderhanden werk	887.018	928.281
af: voorziening winkeldochters	-53.080	-87.800
	<u>5.431.615</u>	<u>5.463.767</u>

De Apotheek houdt ten behoeve van de instellingen en de productie van geneesmiddelen voorraden aan.

De voorraad bij derden wordt aangehouden bij de leverancier vanwege de fysieke omvang van deze artikelen.

De voorziening winkeldochters is getroffen in verband met mogelijke onverkoopbare magazijn-goederen. De looptijd is minder dan een jaar en het verloop is als volgt:

	<u>31-12-2023</u> EUR	<u>31-12-2022</u> EUR
Voorziening winkeldochters		
stand 1 januari	87.800	71.171
mutatie	-34.720	16.629
stand 31 december	<u>53.080</u>	<u>87.800</u>

4. Vorderingen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
vorderingen op debiteuren	12.791.770	8.518.825
overige vorderingen	840.611	661.654
nog te ontvangen kortingen op geneesmiddelen	4.152.654	4.314.787
overlopende activa	156.534	173.992
te vorderen BTW	156.443	356.532
vorderingen op personeel	32.762	3.377
	<u>18.130.774</u>	<u>14.029.167</u>

Alle hierboven vermelde vorderingen en overlopende activa hebben naar verwachting een looptijd van minder dan één jaar.

De "vorderingen op debiteuren" is als volgt opgebouwd:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
<u>Vorderingen op debiteuren</u>		
Vorderingen op debiteuren	15.817.538	13.639.887
af: voorziening dubieuze debiteuren	-25.768	-26.062
af: voorfinanciering aangesloten ziekenhuizen	-3.000.000	-5.095.000
	<u>12.791.770</u>	<u>8.518.825</u>

Qua ouderdom is de post "vorderingen op debiteuren" als volgt opgebouwd:

		Waarvan ziekenhuizen
≤ 1 maand	10.470.499	8.000.033
1-2 maanden	5.269.199	4.328.157
2-3 maanden	44.954	26.690
> 3 maanden	32.886	15.088
	<u>15.817.538</u>	<u>12.369.968</u>

In de kolom "waarvan ziekenhuizen" is de debiteurenstand van een viertal afnemers weergegeven waaraan "ziekenhuis gerelateerde" omzet wordt geleverd waarmee een overeenkomst is. Dit is 78% van het saldo. Dit was 86% en vooral de stijging aan omzet aan derden is hiervan de oorzaak. De vordering op verbonden partijen (zie pagina 30) bedraagt op balansdatum € 10.923.000.

Ten behoeve van het afdekken van het risico van mogelijk oninbare vorderingen is een voorziening geopend. Deze voorziening heeft een looptijd van minder dan een jaar en het verloop is als volgt:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
Voorziening dubieuze debiteuren		
stand 1 januari	26.062	129.991
Toevoeging t.l.v. de winst- en verliesrekening	17.357	
Afboeking t.l.v. de voorziening	151	73.520
Vrijval t.g.v. de winst-en verliesrekening	17.500	30.409
stand 31 december	<u>25.768</u>	<u>26.062</u>

Ten behoeve van de financiering van de geneesmiddelenomzet van de lopende maand is door de twee aangesloten ziekenhuizen een kortlopende lening verstrekt. De rente die hiervoor wordt vergoed is bepaald op de drie-maands Euribor + een opslag. Deze lening wordt verrekend met het uitstaande debiteurensaldo van betrokken ziekenhuizen (± € 10,9 miljoen). Eind december is een gedeelte afgelost waardoor het voorschot per ziekenhuis op balansdatum € 1,5 miljoen bedraagt.

De overige vorderingen hebben voor € 475.000 betrekking op nog te ontvangen kortingen.

5. Liquide middelen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
kas	172	70
rekening-courant Rabobank	1.665.531	4.550.387
	<u>1.665.703</u>	<u>4.550.457</u>

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

In december 2023 is het restant van de langlopende lening bij de Rabobank én een groot gedeelte van de bevoorschotting door de aangesloten instellingen afgelost voor in totaal bijna € 3,4 miljoen. Dit verklaart mede de daling van het banksaldo op balansdatum.

Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen heeft op 15 februari 2021 een kredietovereenkomst voor onbepaalde tijd met de Rabobank afgesloten.

De kredietfaciliteit bestaat uit een rekening-courant met een kredietlimiet van € 8 miljoen en twee langlopende lenen die vorig en dit verslagjaar volledig zijn afgelost. Zie hiervoor de toelichting op de langlopende schulden.

In de kredietovereenkomst zijn de volgende zekerheden en verplichtingen jegens de Rabobank opgenomen:

- Bankhypotheek, 1^e in rang, van € 15,12 miljoen, inclusief rente en kosten op het pand Charlotte Jacobslaan 70 inclusief de nieuwbouw
- Pandrecht op de voorraden
- Pandrecht op de bedrijfsmiddelen
- Pandrecht op huidige en toekomstige rechten en vorderingen

De solvabiliteitsratio bedraagt per balansdatum 51%.

De bank vereist een Total net debt/EBITDA ratio van maximaal 2,25. Voor 2023 is deze -/- 0,26.

Passiva

6. Groepsvermogen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
<u>Eigen vermogen</u>	EUR	EUR
stand 1 januari	16.952.639	14.477.858
resultaatbestemming	3.542.555	2.474.781
stand per 31 december	<u>20.495.194</u>	<u>16.952.639</u>

Op grond van het voorgestelde besluit door de Raad van Toezicht wordt het resultaat 2023 volledig toegevoegd aan het eigen vermogen.

7. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	<u>Voorziening asbestsanering</u>	<u>Voorziening jubileumuitke- ringen</u>	<u>Voorziening afkoppeling energie van Haga</u>	<u>Totaal</u>
Stand per 1 januari 2023	104.895	133.239	43.821	281.955
mutaties				0
■ Toevoegingen t.l.v. het resultaat		21.719		21.719
■ Onttrekkingen		2.317		2.317
■ Vrijval t.g.v. het resultaat				0
Stand per 31 december 2023	<u>104.895</u>	<u>152.641</u>	<u>43.821</u>	<u>301.357</u>

Voorziening asbestsanering

In 2010 is een onderzoek verricht naar de aanwezigheid van asbest in het gebouw van de Apotheek. De uitkomst hiervan was dat vóór de vernieuwbouw een uitgebreide sanering plaats zal moeten vinden. De kosten hiervan zijn geraamd op € 180.000. In de afgelopen veertien jaar is, waar noodzakelijk, een start gemaakt met de verwijdering van het aanwezige asbest. Voor de resterende werkzaamheden in dit kader, als gevolg van de geplande renovatiewerkzaamheden, wordt € 105.000 toereikend geacht. Deze voorziening heeft een looptijd korter dan twee jaar.

Voorziening jubileumuitkeringen

De hoogte van deze voorziening is de contante waarde van de vermoedelijk te betalen jubileumuitkeringen in de toekomst aan het personeel dat op 31 december 2023 in dienst is van de Apotheek. Hierbij is wel rekening gehouden met een "blijfkans" maar niet met een "sterftkans". Als disconteringsvoet is 1,5% gehanteerd. De toevoeging/vrijval aan de voorziening is opgenomen onder de personeelskosten.

Deze voorziening heeft voor circa 10% een looptijd van korter dan een jaar.

Voorziening afkoppeling energie van Haga

Traditioneel ontving AHZ haar energie en water van het Haga-Ziekenhuis. Na de renovatie beschikt AHZ over eigen energieaansluitingen. Als laatste is de elektriciteitsaansluiting in juli 2022 gerealiseerd. De ontvlechtingskosten die het HAGA-Ziekenhuis hiervoor heeft gemaakt worden bij AHZ neergelegd. Deze voorziening heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

8. Langlopende schulden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
stand 31 december		2.008.400
af: kortlopend gedeelte		813.600
	<u>0</u>	<u>1.194.800</u>

Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen heeft op 15 februari 2021 een kredietovereenkomst voor onbepaalde tijd met de Rabobank afgesloten. Onderdeel daarvan zijn twee langlopende leningen van € 4 miljoen, respectievelijk € 1 miljoen, af te lossen in vijf jaar. In 2022 is de lening van € 1 miljoen al afgelost en 22-12-2023 is het restant van de lening van € 4 miljoen volledig afgelost.

datum	oorspronkelijk	percentage	looptijd	restschuld totale 31-12-2022 EUR	resterende looptijd
24-2-2021	4.000.000	1,05%	5 jaar	2.008.400	afgelost 22-12-2023
24-2-2021	<u>1.000.000</u>	roll over	5 jaar	<u>0</u>	afgelost 01-08-2022
	5.000.000			2.008.400	

9. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
schulden aan kredietinstellingen	0	813.600
schulden aan leveranciers en handelskredieten	11.748.962	11.152.669
te betalen overige belastingen en premies sociale verzekeringen	413.030	394.318
schulden ter zake van pensioenen	174.528	174.921
overige schulden	1.026.573	967.898
nog af te dragen kortingen op geneesmiddelen	4.152.654	4.314.787
te betalen VPB	465.947	330.932
overlopende passiva	1.562.858	2.242.233
	<u>19.544.552</u>	<u>20.391.358</u>

Alle hierboven vermelde schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van minder dan één jaar.

Schulden aan kredietinstellingen

Het bedrag van € 813.600 verantwoord op 31-12-2022 betreft het kortlopende gedeelte van de aflossing van de langlopende lening bij Rabobank.

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Dit betreft grotendeels leveranciers van geneesmiddelen.

Te betalen overige belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
loonheffing	288.412	274.137
premies sociale verzekering	124.618	120.181
	<u>413.030</u>	<u>394.318</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
<u>Overige schulden</u>		
werk door derden	86.570	312.911
overige	940.003	654.987
	<u>1.026.573</u>	<u>967.898</u>

In de post "overige" is een schuld opgenomen van € 525.000 zijnde de verlaging van de jaarlijkse vergoeding in de organisatiekosten door Haga en HMC zoals overeengekomen in het bankconvenant met de Rabobank. Voorts € 186.000 aan gereserveerde onderzoeksgelden en € 228.000 in depot van LCG dat, na afwikkeling van het boekjaar, wordt teruggestort.

Te betalen VPB: er is voor € 770.020 aan voorlopige aanslagen VPB 2023 betaald. De VPB 2023 bedraagt € 1.235.967 Per saldo nog te betalen € 465.947.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
<u>Overlopende passiva</u>		
nog te betalen salarissen, vakantiebijslag, ziekte- kostenverzekering e.d.	580.064	310.753
nog te verrekenen verlofaanspraken	965.794	903.790
te betalen intrest	2.000	2.000
overige	15.000	1.025.690
	<u>1.562.858</u>	<u>2.242.233</u>

De gereserveerde vakantiebijslag bedraagt op balansdatum € 282.000.

Het nog te verrekenen bedrag aan openstaande verlofaanspraken is vastgesteld door per medewerker het restant aan verlofaanspraken en niet opgenomen plb-uren op balansdatum te vermenigvuldigen met het betreffende uurloon in december, vermeerderd met sociale lasten.

De post "overige" bestaat op 31-12-2022 voor € 1.011.000 uit de voorfinanciering LCG voor te maken kosten. Deze werkzaamheden houden op per 1-1-2024 zodat het voorschot op balansdatum is opgenomen onder de overige schulden (€ 228.000).

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige activa/verplichtingen:

- Een gedeelte van het gebouw wordt verhuurd. Dit leidt in 2024 tot een bate van € 152.000. En voor de jaren 2025 t/m 2029 tot € 682.000.
- Op het terrein van automatisering, dataverbindingen en communicatie is de Apotheek meerjarige contracten aangegaan. Voor het jaar 2024 leidt dit tot een verplichting van ongeveer € 479.000 en voor de jaren 2025 t/m 2029 tot € 388.000.
- Op het terrein van huisvesting en kleding is de Apotheek meerjarige contracten aangegaan. Voor het jaar 2024 leidt dit tot een verplichting van € 309.000 en voor de jaren 2025 t/m 2029 tot € 115.000.
- AHZ heeft zich vastgelegd voor een bijdrage van € 450.000 tot 2027 ten behoeve van farmaceutisch onderzoek in samenwerking met Haga Ziekenhuis.

Uitgangspunt bij het bepalen van de hoogte is de einddatum van het contract plus een eventuele opzegtermijn.

In de komende twee jaar zal het laboratorium een grote verbouwing ondergaan waarbij de oppervlakte grofweg wordt verdubbeld. Deze verbouwing zal ± € 1,5 miljoen kosten waarvan € 155.000 in deze jaarrekening is verantwoord als "vooruitbetalingen en bedrijfsactiva in uitvoering". Ten tijde van het uitbrengen van deze jaarrekening is er voor een bedrag van € 1,1 miljoen aanbesteed.

Financiële instrumenten

Algemeen

De Stichting AHZ maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De onderneming handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de onderneming verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 78% geconcentreerd bij de aangesloten ziekenhuizen c.a.. Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt de maandomzet geneesmiddelen minus het ontvangen voorschot voor die omzet.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vaste opslag op de Euribor over een groot deel van de looptijd. De onderneming heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Valutarisico

Gezien de minimale omvang van internationale activiteiten, loopt de onderneming geen valutarisico.

Liquiditeitsrisico

De onderneming bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet er erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde leningconvenanten te blijven.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen, kortlopende schulden en langlopende schulden benadert de boekwaarde ervan.

2.7 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

10. Netto-omzet

De netto-omzet kan als volgt worden gespecificeerd naar opbrengstcategoriën:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Opbrengst geneesmiddelen deelnemers	97.005.001	92.795.496
Korting geneesmiddelen deelnemers	-9.045.868	-6.887.437
Opbrengst geneesmiddelen derden	23.041.731	16.509.931
Opbrengsten dienstverlening deelnemers	4.726.192	5.611.372
Opbrengsten derden	2.986.562	2.857.459
	<u>118.713.618</u>	<u>110.886.821</u>

Opbrengst geneesmiddelen deelnemers

De aangesloten ziekenhuizen krijgen handelsgoederen tegen inkoopprijs en eigen bereidingen tegen een marktconforme prijs geleverd.

De overheveling van de kosten van de zorgoverhevelde geneesmiddelen van de openbare farmacie naar het ziekenhuisbudget geeft een omzet € 31,1 miljoen. In 2022 was dat € 31,3 miljoen.

Verkregen kortingen op handelsgoederen worden verrekend met de aangesloten ziekenhuizen.

Opbrengst geneesmiddelen derden

Dit betreft de afgifte van geneesmiddelen aan onder andere niet aangesloten ziekenhuisapotheken en openbare apotheken. Daarnaast betreft dit de verkoop van overgehevelde middelen aan een aantal farmaceutische groothandels. Op alle onderdelen heeft dit geleid tot een hogere omzet.

De totale retourverzendingen in 2023 bedragen € 371.000. Dat is 0,3% van de inkoopwaarde van de omzet. 39% van deze retourzendingen betreft de 2 aangesloten ziekenhuizen en veelal kunnen de retour gezonden goederen weer worden verkocht.

In januari 2024 bedragen de retourverzendingen waarover in 2023 verkoopmarge is behaald € 1.500. Gezien de zeer geringe omvang is op balansdatum geen reservering voor de retourverzendingen opgenomen.

Opbrengsten dienstverlening deelnemers

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Vergoeding dienstverlening in ziekenhuizen	84.724	1.120.959
Vergoeding organisatiekosten	3.157.230	3.133.476
Opbrengst orderregels logistiek	773.133	703.011
Vergoeding laboratoriumonderzoeken	412.721	381.915
Opbrengst logistiek zorgoverhevelde geneesmiddelen	298.384	272.011
	<u>4.726.192</u>	<u>5.611.372</u>

Vergoeding dienstverlening in ziekenhuizen

Deze post bestaat uit de dienstverlening voor de bereiding van oncolytics. Deze activiteit is per 1-2-2023 overgegaan naar het betreffende ziekenhuis.

Vergoeding organisatiekosten

Vanaf 2014 is de zogenaamde Overeenkomst van Opdracht (OvO) declaratiesystematiek van kracht. In deze systematiek is geen sprake van een integraal tarief voor wat betreft de aangesloten ziekenhuizen. Daarvoor in de plaats wordt een, bij de begroting vastgestelde, "vergoeding organisatiekosten" gedeclareerd.

Conform het bankconvenant met de Rabobank zijn de organisatiekosten 2023 met € 524.850 verlaagd als gevolg van het resultaat over 2023. De begrote organisatiekosten zijn € 3,7 miljoen.

Opbrengst orderregels logistiek

De aangesloten ziekenhuizen betalen geen opslag voor logistieke kosten over de geneesmiddelenomzet maar krijgen de variabele kosten (50%) van de logistieke vergoeding in rekening gebracht middels een orderregeltarief en de vaste kosten (50%) worden geacht onderdeel te zijn van hun bijdrage in de organisatiekosten.

Er zijn in 2023 nagenoeg evenveel orderregels gerealiseerd dan in 2022.

Vergoeding laboratoriumonderzoeken

De opbrengsten bestaan uit de declaratie van de verrichte bepalingen en een gedifferentieerd ordertarief.

Opbrengsten derden

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Opbrengsten laboratorium	2.631.845	2.058.427
Opbrengsten verhuur	254.938	197.194
Opbrengst verrichte diensten	37.675	591.163
Diverse opbrengsten	62.104	10.675
	<u>2.986.562</u>	<u>2.857.459</u>

Opbrengsten laboratorium

De ontvangen vergoeding voor bepalingen die zijn gedaan voor de niet aangesloten instellingen is € 990.000 (2022: € 760.000). Uit onderzoek en verrichte werkzaamheden voor derden is € 848.000 (2022: € 677.000) ontvangen en voor microbiologische bepalingen en veegproeven € 782.000 (2022: € 608.000).

Opbrengst verrichte diensten

Op initiatief van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZA) is in 2020 het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen opgericht (LCG). Vanwege de uitbraak van het Corona-virus was landelijke coördinatie noodzakelijk gezien de sterk groeiende vraag naar geneesmiddelen op de intensive care. LCG was gehuisvest in het gebouw van AHZ en de financiële administratie liep grotendeels via AHZ. Vanaf 2022 is LCG steeds verder verzelfstandigd en in 2023 hebben de werkzaamheden voor AHZ zich beperkt tot het betalen en declareren van rekeningen en het, in geringe mate, beschikbaar stellen van personeel en ruimte.

Vanaf 2024 is LCG een geheel zelfstandige organisatie met een eigen financiële administratie en huisvesting.

11. Overige opbrengsten

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Diverse opbrengsten	<u>1.535.375</u>	<u>234.399</u>

Onder de diverse opbrengsten zijn de baten inbegrepen die zijn verkregen uit de overdracht van de afdeling "Onco" aan HMC. Deze afdeling bereidt cytostatica t.b.v. HMC.

12. Kosten grond- en hulpstoffen, inkoop geneesmiddelen en kostprijs omzet

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Farmaceutische en verzorgingsmiddelen	110.598.020	101.843.337
Korting geneesmiddelen deelnemers	-9.045.868	-6.887.437
Prijs- en herwaarderingsverschillen	-67.331	-143.891
Verbruik grond- en hulpstoffen ivm eigen productie	3.485.527	1.324.139
Overige medische verbruiksmiddelen en afboeking voorraden	723.845	957.381
Kosten onderzoeksfuncties	717.814	623.860
Kostprijs geneesmiddelen en labonderzoeken	<u>106.412.007</u>	<u>97.717.389</u>
Geactiveerde grond-en hulpstoffen ivm eigen productie	-3.485.527	-1.324.139
Geactiveerde overige kosten ivm eigen productie	-2.507.304	-2.069.213
	<u>100.419.176</u>	<u>94.324.037</u>

Bij "farmaceutische en verzorgingsmiddelen" worden de kosten van de omzet van geneesmiddelen tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde vermeld. Verkregen kortingen worden verrekend met de aangesloten ziekenhuizen.

Prijsverschillen ontstaan wanneer magazijngoederen tegen een andere waarde worden gekocht dan de geldende verrekenprijs (=waarderingsprijs). Herwaarderingsverschillen ontstaan bij aanpassing van de verrekenprijs aan de laatste inkoopprijs/kostprijs.

De stijging van de geactiveerde grond- en hulpstoffen wordt veroorzaakt door de forse stijging van de verkoop van een middel met hoge grondstofkosten in 2023. De geactiveerde productiekosten hebben betrekking op de eigen productie van geneesmiddelen.

De kosten voor onderzoekskosten hebben betrekking op de onderzoeken verricht door het Laboratorium van AHZ.

13. Lonen en salarissen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Salarissen	5.864.854	5.496.099
Vakantiebijslag en gratificaties	444.647	411.762
Personeel niet in loondienst	812.859	1.225.597
Andere personeelskosten	785.947	427.418
Doorberekende salariskosten	-89.202	-80.196
	<u>7.819.105</u>	<u>7.480.680</u>

Apotheek Haagse Ziekenhuizen valt niet onder de reikwijdte van de WNT waardoor verantwoording achterwege blijft. Voor de beloning van de bestuurder en voorzitter RvT heeft de RvT gesteld dat klasse IV WNT-maximum voor de zorg, evenals voorgaande jaren, het uitgangspunt is.

Vanwege het feit dat de Raad van Bestuur uit één bestuurder bestaat, wordt opgave van de bezoldiging in het kader Artikel 2:383 BW, achterwege gelaten.

Met name de uitkeringen bij ontslag verklaren het verschil met de uitkomst 2022 van de post "andere personeelskosten".

De Raad van Toezicht bestaat uit drie personen waarvan alleen de voorzitter een vergoeding ontvangt en om deze reden conform art 383.1 Boek 2 BW Titel 9 deze vergoeding niet is toegelicht.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2023 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de groep, omgerekend naar volledige mensjaren 103,4 (2022 106,6). Op 1 februari 2023 is de afdeling Onco (8,9 fte) overgegaan naar HMC. Dit verklaart de daling binnen "productie".

Deze personeelsomvang (gemiddeld aantal personen) is als volgt te verdelen naar verschillende personeelscategorieën:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Personeel algemene en administratieve functies	21,76	19,88
Productie- en logistiek personeel	41,27	46,91
Medisch-wetenschappelijk personeel	39,05	37,70
Personeel terrein- en gebouwgebonden functies	<u>1,27</u>	<u>2,13</u>
	103,35	106,62
Stagiaires en vakantiewerkers	1,30	1,36

De personeelsomvang (gemiddeld aantal personen) is als volgt onder te verdelen naar de verschillende bedrijfsactiviteiten:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Productie	24,16	31,10
Laboratorium	29,52	27,81
Logistiek	25,87	26,48
Servicecentrum	<u>23,80</u>	<u>21,23</u>
	103,35	106,62

In de post "salarissen" is ook de mutatie verlofverplichting (€ 137.000) opgenomen. De post "personeel niet in loondienst" van € 813.000 bestaat voornamelijk uit kosten gemaakt voor projecten en niet bezette functies. Een klein gedeelte ivm ziekte van medewerkers. Onder de post "andere personeelskosten" vallen onder andere de uitgaven voor de werving van personeel (€ 36.000), kosten vorming en opleiding (€ 122.000) kosten dienstkleding (€ 100.000), vergoedingen voor woon-werkverkeer (€ 59.000) en de kosten van de arbodienst c.a. (€ 25.000).

14. Sociale lasten en pensioenlasten

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Sociale lasten	936.752	882.744
Pensioenlasten	515.588	512.791
	<u>1.452.340</u>	<u>1.395.535</u>

15. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
afschrijving immateriële activa	102.833	92.895
afschrijving materiële activa	1.234.134	1.145.426
	<u>1.336.967</u>	<u>1.238.321</u>

16. Overige bedrijfskosten

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
onderhoud en energiekosten	1.540.534	730.145
dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-143	-30.410
huur en leasing	8.045	34.910
dotatie voorziening winkeldochters	-19.246	37.328
algemene kosten	2.571.714	2.309.814
medische kosten en interne magazijnverbruiken	471.551	396.689
doorberekende kosten, nagekomen baten en lasten	-388.233	-257.404
	<u>4.184.222</u>	<u>3.221.072</u>

Onderhoud en energiekosten

De kosten van energie bedragen 1.017.000 (2022: € 434.000) waarbij de stijging is veroorzaakt door veel hogere elektriciteitsstarieven na het aangaan van een nieuwe overeenkomst.

De kosten van onderhoud bedragen € 526.000 (2022: € 296.000). Op nagenoeg alle onderdelen van het gebouw en installaties zijn hogere uitgaven voor onderhoud en reparatie dan voorzien.

Dotaties voorzieningen

In 2013 is een voorziening dubieuze debiteuren geopend en in 2014 is een voorziening geopend voor mogelijk onverkoopbare producten in het magazijn (winkeldochters).

17. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Is dit boekjaar niet van toepassing.

18. Rentelasten en soortgelijke kosten

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
intrest langlopende lening Rabobank	17.024	37.157
intrest instellingen/rekening-courant/overig	241.637	94.649
	<u>258.661</u>	<u>131.806</u>

Op 24 februari 2021 zijn 2 langlopende leningen met de Rabobank afgesloten voor in totaal € 5 miljoen. In 2022 en 2023 zijn deze vervroegd afgelost.

Aan de 2 ziekenhuizen is € 218.000 rente vergoed voor de verstrekking van één maand werkkapitaal omzet geneesmiddelen. Deze rente wordt berekend op basis van 3-maands EURIBOR plus een opslag. Aan Rabobank is € 24.000 bereidstellingsprovisie betaald.

19. Vennootschapsbelasting

De nominale en effectieve belastingdruk over het boekjaar bedraagt 25,9% (2022: 25,8%).

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Verbonden Partijen:

- Haaglanden Medisch Centrum
- Reinier Haga Groep
- Lab West B.V.
- Village Green Fin BV (betreft C.J. Vrolijk)

De Raad van Toezicht van de stichting AHZ wordt gevormd door een onafhankelijk voorzitter en twee leden van de Raad van Bestuur van de volgende twee ziekenhuizen:

- HagaZiekenhuis
- Haaglanden Medisch Centrum (HMC).

De leveranties van geneesmiddelen van in totaal € 94,1 mln en de overige dienstverlening van in totaal € 4,5 mln aan deze twee aangesloten ziekenhuizen vinden tegen kostprijs + een vergoeding voor de indirecte kosten plaats. Levering van zelf gefabriceerde medicijnen gebeurt tegen een marktconform tarief.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Honorarium accountant

Het honorarium van het accountantskantoor voor de controle op de jaarrekening is onderdeel van de "algemene kosten".

De honoraria van de accountant zijn als volgt (bedragen x € 1.000):

	%	2023	2022
Jaarrekeningcontrole	95%	60	48
Overige controlewerkzaamheden	3%	2	
Belastingadviezen	0%		4
Overige dienstverlening	2%	1	
	100%	63	52

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich de geen gebeurtenissen voorgedaan die van belang zijn voor de jaarrekening van het jaar 2023.

3. De enkelvoudige jaarrekening

De referenties verwijzen naar de referenties in de geconsolideerde jaarverslaggeving van Apotheek Haagse Ziekenhuizen.

De enkelvoudige balans van Apotheek Haagse Ziekenhuizen per 31 december 2023
(na voorstel resultaatbestemming):

Activa	<i>ref. *)</i>	<u>31-12-2023</u> EUR	<u>31-12-2022</u> EUR
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	255.328	180.603
Materiële vaste activa	2	14.857.683	14.596.758
Financiële vaste activa	20	1.522.094	1.633.841
Totaal vaste activa		<u>16.635.105</u>	<u>16.411.202</u>
Vlottende activa			
Vorraden	21	1.648.767	1.338.202
Vorderingen	4	18.130.774	14.029.167
Rekening-courant FHZ BV	22	2.260.754	2.491.724
Liquide middelen	5	1.665.703	4.550.457
Totaal vlottende activa		<u>23.705.998</u>	<u>22.409.550</u>
Totaal		<u>40.341.103</u>	<u>38.820.752</u>
Passiva	<i>ref. *)</i>	<u>31-12-2023</u> EUR	<u>31-12-2022</u> EUR
Eigen vermogen	6	20.495.194	16.952.639
Vorzieningen	7	301.357	281.955
Langlopende schulden	8	0	1.194.800
Kortlopende schulden	9	19.544.552	20.391.358
Totaal		<u>40.341.103</u>	<u>38.820.752</u>

*) Vanwege gelijklopende toelichting in de geconsolideerde jaarrekening is het oorspronkelijke referentienummer aangehouden.

De balans wijkt op onderdelen af van het voorgeschreven model volgens het Besluit Modellen Jaarrekening. De presentatie van de balans is een mengvorm van model A (voor wat betreft de pagina presentatie) en model D (voor wat betreft de volgorde van de presentatie).

De enkelvoudige winst-en-verliesrekening van Apotheek Haagse Ziekenhuizen over 2023:

		<u>2023</u>	<u>2022</u>
	<i>ref.</i>	EUR	EUR
Netto Omzet	23	23.673.045	19.761.550
Overige bedrijfsopbrengsten	11	1.535.375	234.399
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>25.208.420</u>	<u>19.995.949</u>
Kosten grond- en hulpstoffen en inkoop geneesmiddelen	24	5.266.856	2.966.209
Lonen en salarissen	13	7.819.105	7.480.680
Sociale lasten en pensioenlasten	14	1.452.340	1.395.535
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste	15	1.336.967	1.238.321
Overige bedrijfskosten	16	4.184.222	3.221.072
Som der bedrijfslasten		<u>20.059.490</u>	<u>16.301.817</u>
Bedrijfsresultaat		5.148.930	3.694.132
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	17		5.347
Rentelasten en soortgelijke kosten	18	258.661	131.806
Resultaat vóór belasting		<u>4.890.269</u>	<u>3.567.673</u>
belastingen	19	1.235.967	877.800
Resultaat ná belasting		<u>3.654.302</u>	<u>2.689.873</u>
Resultaat FHZ BV		-111.747	-215.092
Netto resultaat		<u><u>3.542.555</u></u>	<u><u>2.474.781</u></u>

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2023

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de statutaire jaarrekening 2023 van de onderneming. De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de onderneming verwerkt.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderinggrondslagen van de onderneming gehanteerd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op de deelneming gevormd en voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De aansprakelijkheid van AHZ volgens artikel 2:403BW

AHZ heeft een verklaring afgegeven waarin zij zich aansprakelijk stelt voor de verplichtingen van FHZ BV.

Activa

20. Financiële vaste activa

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
stand 1 januari	1.633.841	1.866.398
resultaat FHZ BV ná belasting	-111.747	-215.092
Vennootschapsbelasting FHZ		-17.465
100% deelneming in Farmaservice Haagse Ziekenhuizen BV (FHZ),	<u>1.522.094</u>	<u>1.633.841</u>

Conform de toelichting is het vermogen van Farmaservice Haagse Ziekenhuizen BV opgenomen onder de financiële vaste activa.

21. Voorraden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
voorraad gereed product, handelsgoederen	537.968	173.137
voorraad bij derden	513.694	568.712
grond- en hulpstoffen, onderhanden werk	650.185	684.153
af: voorziening winkeldochters	-53.080	-87.800
	<u>1.648.767</u>	<u>1.338.202</u>

De Apotheek houdt ten behoeve van de instellingen en de productie van geneesmiddelen voorraden aan.

De voorraad bij derden wordt aangehouden bij de leverancier vanwege de fysieke omvang van deze artikelen.

De voorziening winkeldochters is getroffen in verband met mogelijke onverkoopbare magazijn-goederen.

22. Rekening-courant FHZ BV

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	EUR	EUR
Rekening-courant FHZ BV	<u>2.260.754</u>	<u>2.491.724</u>

Onderlinge verrekening tussen de stichting en de BV vindt plaats door middel van een (renteloze) rekening-courant tussen beide entiteiten.

Passiva

6. Eigen vermogen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
<u>Eigen vermogen</u>	EUR	EUR
stand 1 januari	16.952.639	14.477.858
resultaatbestemming	3.542.555	2.474.781
stand per 31 december	<u>20.495.194</u>	<u>16.952.639</u>

Resultaatbestemming:

Op grond van het voorgestelde besluit door de Raad van Toezicht wordt het resultaat 2023 volledig toegevoegd aan het eigen vermogen.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Deze zijn gelijk aan de genoemde rechten en verplichtingen in de toelichting op de geconsolideerde balans op pagina 24.

Jaarlijks wordt een instemmingsverklaring (ex Artikel 403 lid1 sub b en sub g Boek 2 Burgerlijk Wetboek) afgegeven met betrekking tot Farmaservice HZ B.V.

De verklaring van hoofdelijke aansprakelijkheid in deze is met ingang van 15 oktober 2013 afgegeven op 30 september 2014.

Voor de omzetbelasting is een fiscale eenheid BTW voor AHZ en FHZ BV aangevraagd en afgegeven. Uit hoofde hiervan zijn beide vennootschappen hoofdelijk aansprakelijk voor de eventuele schulden omzetbelasting.

Voor de vennootschapsbelasting is een fiscale eenheid niet mogelijk.

Resultatenrekening

23. Netto Omzet

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Opbrengst geneesmiddelen deelnemers	4.474.438	2.881.820
Opbrengst geneesmiddelen derden	11.485.853	8.410.899
Opbrengsten dienstverlening deelnemers	4.726.192	5.611.372
Opbrengsten derden	2.986.562	2.857.459
	<u>23.673.045</u>	<u>19.761.550</u>

De omzet geneesmiddelen bestaat uit de omzet van eigen gefabriceerde of op naam afgeleverde geneesmiddelen + de marge op de geneesmiddelen die door FHZ BV zijn geleverd. FHZ BV levert alleen ingekochte – geregistreerde - geneesmiddelen (handelsproducten) aan zorginstellingen c.a.

24. Kosten grond- en hulpstoffen, inkoop geneesmiddelen en kostprijs omzet

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	EUR	EUR
Farmaceutische en verzorgingsmiddelen	6.511.579	3.830.630
Prijs- en herwaarderingsverschillen	-43.202	-54.261
Verbruik grond- en hulpstoffen	3.485.527	1.324.139
Overige medische verbruiksmiddelen en afboeking voorraden	587.969	635.193
Kosten onderzoeksfuncties	717.814	623.860
Kostprijs geneesmiddelen en labonderzoeken	<u>11.259.687</u>	<u>6.359.561</u>
Geactiveerde grond-en hulpstoffen ivm eigen fabricage	-3.485.527	-1.324.139
Geactiveerde overige kosten ivm eigen fabricage	-2.507.304	-2.069.213
	<u>5.266.856</u>	<u>2.966.209</u>

Bij "farmaceutische en verzorgingsmiddelen" wordt de omzet van geneesmiddelen tegen de laatst bekende inkoopprijs vermeld.

De stijging van de geactiveerde grond- en hulpstoffen wordt veroorzaakt door de forse stijging van de verkoop van een middel met hoge grondstofkosten in 2023.

De kosten voor onderzoekskosten hebben betrekking op de onderzoeken verricht door het Laboratorium van AHZ.

De geactiveerde productiekosten hebben betrekking op de eigen fabricage van geneesmiddelen.

Resultaat deelneming

Dit betreft het aandeel van de onderneming in het resultaat van haar deelneming (FHZ BV) die tevens groepsmaatschappij is.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

namens Raad van Toezicht:

C.J. Vrolijk,
Voorzitter

J. Turkesteen

drs. M. Wiesenekker

namens Raad van Bestuur:

drs. R. Jonkers
Bestuurder

Den Haag, 10 april 2024

4. Overige gegevens

4.1 Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Er is geen statutaire bepaling inzake de resultaatbestemming en diensgevolge wordt het resultaat 2023 toegevoegd aan het eigen vermogen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met RJ 630 en Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023.
- De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Apotheek Haagse Ziekenhuizen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening over de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole hebben wij rekening gehouden met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten.

Eén van de door ons uitgevoerde werkzaamheden is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de stichting. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de Raad van Toezicht en het (financieel) management. Deze besprekingen hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude.

Wij hebben de volgende frauderisico's gesignaleerd waaraan wij aandacht hebben besteed in de controle:

- Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt.
- Het risico van frauduleuze financiële verslaggeving, ten gevolge van een onvolledige omzet-verantwoording inzake de afgrenzing.
- Het risico dat een medewerker misbruik maakt van de ontoereikende functiescheiding binnen de inkoop- en betalingsorganisatie waardoor onrechtmatige betalingen plaatsvinden.
- Het risico dat een functionaris van de inkoopafdeling misbruik maakt van de ontoereikende functiescheiding voor het afsluiten van inkoop- en verkoopcontracten met betrekking tot de parallelhandel waardoor waarden uit hoofde van inkooprijzen (te hoog) en/of verkooprijzen (te laag) aan de onderneming worden onttrokken door middel van kickbacks die een functionaris van de inkoopafdeling ontvangt.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt.

Het management bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management bij:

- Schattingen en schattingsprocessen.
- Transacties met verbonden partijen.
- Journaalposten en andere aanpassingen die gedurende het jaar en tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Om dit risico te mitigeren hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben in dat kader aandacht gehad voor een mogelijke onjuistheid bij het vormen van de voorziening incurante voorraden en de voorziening dubieuze debiteuren vanwege het subjectieve karakter van deze posten.
- Wij hebben op de transacties met verbonden partijen, gericht op het mogelijk doorbreken van interne beheersing gegevensgerichte werkzaamheden verricht. Hiervoor hebben wij een inventarisatie gemaakt van de relevante verbonden partijen en de transactie met deze verbonden partijen in kaart gebracht en geanalyseerd. Wij hebben hierbij extra aandacht gegeven of de gerealiseerde marge op materiële transacties met verbonden partijen in vergelijking met de verwachting, mede op basis van de onderliggende overeenkomsten.
- Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, transacties met verbonden partijen en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld.
- Ook hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria, zoals memoriaalboekingen in de omzetverantwoording, memoriaalboekingen in de voorraad en journaalposten met betrekking tot debiteurenafboekingen. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij ook aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het management, waaronder de voorziening voor incurante voorraden en de voorziening dubieuze debiteuren.
- Wij hebben aandacht besteed aan mogelijke tendenties van het management bij het vormen van de voorzieningen. Wij hebben daarbij vooral aandacht gegeven aan de waardering van de voorziening incurante voorraden, door deze te toetsen aan afboekingen gedurende het boekjaar en in het nieuwe boekjaar. Voor de voorziening dubieuze debiteuren hebben wij getoetst door middel van een afloopcontrole, analyse memoriaalboekingen, detailwerkzaamheden op de creditnota's aan het einde van het boekjaar en creditnota's in het nieuwe boekjaar.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Het risico van frauduleuze financiële verslaggeving ten gevolge van een onvolledige omzetverantwoording inzake de afgrenzing

Aangezien de door de stichting intern gehanteerde begroting is overschreden, hetgeen ook tussentijds bleek, ziet het risico van frauduleuze verslaggeving als gevolg van een onvolledige omzetverantwoording met name op het doorschuiven van omzet naar het volgende jaar, en daarmee op de afgrenzing. Om dit risico te mitigeren hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben inzicht verkregen in de opzet en bestaan van de maatregelen van interne beheersing omtrent het verkoopproces.
- Wij hebben de geld- en goederenbeweging gecontroleerd om vast te stellen of alle omzet dit jaar verantwoord is. Per begin en einde van het boekjaar hebben wij de inventarisatie van de voorraad bijgewoond. Wij hebben detailcontroles verricht op basis van externe bevestigingen van verkopen en inkopen, prestatieleveringen en verkoopprijzen gecontroleerd op basis van een statistische steekproef, een statische steekproef uitgevoerd op creditnota's in december 2023, detailwerkzaamheden verricht op afboekingen omzet en debiteuren in de maand december 2023, alsmede detailwerkzaamheden uitgevoerd op verstoringen binnen de geld- en goederenbeweging.
- Per jaareinde hebben wij afgrenzingswerkzaamheden uitgevoerd in de eerste maand van het nieuwe boekjaar om vast te stellen dat de omzet in het juiste boekjaar is verantwoord. Wij hebben gecontroleerd of in het volgende boekjaar omzet is geboekt voor leveringen die al in het huidige boekjaar hebben plaatsgevonden.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van een onvolledige omzetverantwoording inzake de afgrenzing (aantallen).

Het risico dat een medewerker misbruik maakt van de ontoereikende functiescheiding binnen de inkoop- en betalingsorganisatie waardoor onrechtmatige betalingen plaatsvinden

Een tweetal medewerkers binnen de financiële afdeling is per abuis, als gevolg van een wijziging in de instellingen in het bankpakket, een periode van het jaar bevoegd geweest tot het zelfstandig doen van betalingen. Dit heeft geleid tot een verhoogd frauderisico van misbruik van de betalingsbevoegdheden. Verder hebben wij vastgesteld dat het beheer van crediteurenstamgegevens niet beperkt is tot een kleine groep gebruikers. Om deze risico's te mitigeren hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben de opzet en het bestaan vastgesteld van de maatregelen van interne beheersing in het inkoop- en betalingsproces.
- Wij hebben een analyse uitgevoerd op de autorisatiebevoegdheden in het bankpakket en tevens hebben we de wijzigingen in autorisaties gedurende het boekjaar beoordeeld.
- Wij hebben controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van mutaties in de crediteurenstamgegevens en hebben een analyse uitgevoerd op de uitgaande banktransacties, waarbij onder andere detailwerkzaamheden zijn verricht op betalingen aan crediteuren met verschillende bankrekeningnummers, afgeronde bedragen, betalingen aan bankrekeningnummer waaraan meerdere namen zijn gekoppeld, betalingen van exact dezelfde bedragen, betalingen zonder tegenrekening, betalingen boven bepaalde grenzen, alsmede betalingen per land.
- Wij hebben de statistische steekproeven aan de inkoopzijde (inkoopwaarde en overige bedrijfskosten), naast de leverings- en prijsdocumentatie, doorgetrokken tot aan de betaling.

Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze betalingen naar voren gekomen.

Het risico dat een functionaris van de inkoopafdeling misbruik maakt van de ontoereikende functiescheiding voor het afsluiten van inkoop- en verkoopcontracten met betrekking tot de parallelhandel waardoor waarden uit hoofde van inkooprijzen (te hoog) en/of verkoopprijzen (te laag) aan de onderneming worden onttrokken door middel van kickbacks die een functionaris van de inkoopafdeling ontvangt

We hebben vastgesteld dat een functionaris van de inkoopafdeling, zonder tussenkomst van een tweede functionaris, verantwoordelijk is voor het vaststellen van de verkoopprijzen met afnemers voor de omzetstroom parallelhandel. Vorenstaande leidt tot een verhoogd frauderisico uit hoofde van mogelijke kickbacks. Wij hebben significante aandacht besteed aan dit risico en hebben de volgende werkzaamheden verricht om dit risico te mitigeren:

- Wij hebben de opzet en het bestaan vastgesteld van de maatregelen van interne beheersing in het inkoop- en verkoopproces met betrekking tot parallelhandel.
- Wij hebben externe bevestigingen opgevraagd voor enkele grote leveranciers van geneesmiddelen. Op de restpopulatie inkoop van geneesmiddelen hebben wij een statistische steekproef uitgevoerd waarbij we aansluiting hebben gezocht bij de leverings- en prijsdocumentatie.
- Op de omzet geneesmiddelen uit hoofde van parallelhandel hebben wij een statistische steekproef uitgevoerd waarbij we aansluiting hebben gezocht bij de leverings- en prijsdocumentatie.
- Wij hebben voor de top 10 leveranciers van geneesmiddelen vastgesteld dat sprake is van inkoopbonussen en/of inkoopkortingen, waarbij we aansluiting hebben gemaakt met onderliggende bonus- en/of kortingsvoorwaarden.
- Wij hebben data-analyse verricht op de marges per geneesmiddel per maand waarbij we voor uitschieters een verklaring hebben gevraagd aan het management alsmede (bron)documentatie hebben ontvangen ter verificatie.
- Daarnaast verwijzen wij naar de eerder genoemde werkzaamheden in de uitwerking van de vorenstaande frauderisico's.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het risico dat een functionaris van de inkoopafdeling misbruik maakt van de ontoereikende functiescheiding voor het afsluiten van inkoop- en verkoopcontracten ten behoeve van parallelhandel waardoor waarden uit hoofde van inkooprijzen (te hoog) en/of verkoopprijzen (te laag) aan de onderneming worden onttrokken middels kickbacks die een functionaris van de inkoopafdeling ontvangt.

Controleaanpak continuïteit

De Raad van Bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van 12 maanden, vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de Raad van Bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- Het overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de Raad van Bestuur alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle, kennis hebben door het analyseren van de meest recente tussentijdse cijfers in het volgend boekjaar en de begroting over 2024 en de Raad van Bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan eventuele intenties om activiteiten te beëindigen, de mate van afhankelijkheid van bepaalde afnemers of leveranciers, eventuele invloeden van de oorlog in Oekraïne en mogelijke claims en geschillen.
- Het nagaan of de Raad van Bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).
- Het evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden, vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening, rekening houdend met ontwikkelingen in de branche.
- Het analyseren of de huidige financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten.
- Het inwinnen van inlichtingen bij de Raad van Bestuur over zijn kennis van continuïteitsrisico's.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de Raad van Bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ 630, Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 630 en Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of de stichting in staat is haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de Raad van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en de omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden van de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tilburg, 10 april 2024

ABAB Audit & Assurance B.V.

R. Leus RA EMITA